

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **A. M.**, narozený dne X
bytem X
zastoupeného advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2024, č. j. OAM-494/ZA-ZA11-ZA03-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2024, č. j. OAM-494/ZA-ZA11-ZA03-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný rozhodl o žádosti žalobce podané dne 8. 4. 2024 tak, že žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce odůvodnil svou žádost ve správním řízení tím, že v X nemá žádné funkční zázemí, vzal si tam úvěr za účelem krytí základních životních potřeb, avšak peníze do dnešního dne nevrátil. Žalobce je v souvislosti se svým dluhem pod tlakem agresivního věřitele, který mu vyhrožoval. Žalobce nenašel motivaci obrátit se na policii s žádostí o ochranu, neboť považuje tamní policii za zkorumpovanou a straníci movitým občanům. Žalobci je známo, že tamní policie nevystupuje nestranně, tudíž se s úspěchem nemůže dovolat ochrany. Žalobce má za to, že původně soukromoprávní spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem z důvodu profesní solidarity policistů s agresorem, který je povoláním policista. V této souvislosti se domnívá, že za protiprávní jednání věřitele nehrozí fakticky žádný postih, a stát tak svou nečinností vytváří právě zmíněné pronásledování. Přitom je to právě stát, který je garantem právní ochrany. Poznamenal, že nejsou vyloučené opakované výhrůžky od věřitele v případě žalobcova návratu do vlasti. Jeho žádost nelze označit za účelovou.
3. Žalovaný se nezaobíral pozicí X policejní složky, potažmo existencí případného orgánu vnitřní kontroly, který by dohlížel na zákonnost postupů policie. Tímto postupem porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a nezjistil tak skutečný stav věci. Žalovaný zhodnotil pouze obecně úroveň dodržování lidských práv v X, aniž by se blíže zaměřil na individuální situaci žalobce. Obavy žalobce z neobjektivního a nespravedlivého postupu policie tak žalovaný nerozptýlil. Žalovaný se nakonec nevypořádal ani s otázkou, zda v X existuje orgán, na nějž by se žalobce mohl v případě nezájmu policie obrátit. Konkrétně se nezabýval existencí úřadu ombudsmana.
4. Žalovaný nedostatečně posoudil naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce není schopen si práci v X vydělat natolik, aby mohl splatit svůj dluh. Nucený návrat do vlasti by pro něj mohl být likvidační.
5. Provedeným dokazováním nebyly obstarány relevantní nestranné důkazy, na základě kterých by bylo možné hodnotit X jako bezpečný stát, který by byl schopný garantovat žalobci ochranu před protiprávním jednáním jeho věřitele.
6. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu, nesouhlasil s namítanou nezákonností a nesprávností jeho postupu a samotného napadeného rozhodnutí. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, přihlížel ke všem tvrzeným skutečnostem a opatřil si objektivní podklady pro rozhodnutí. Žalobce zmínil pouze problémy v souvislosti s výhrůžkami ze strany soukromých osob v důsledku jeho dluhu a ekonomické problémy.
8. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by vyplynulo, že by mu po návratu hrozilo bezprostřední nebezpečí. Obavu z výhrůžek od soukromých osob nelze považovat za

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nebezpečí vážné újmy. Výhrůžky navíc neproběhly osobně a skončily poté, co si žalobce změnil telefonní číslo. Žalobce rezignoval na řešení své situace s policií. Přitom však nezmínil, že by problémy s policií měl, nebo že by mu policie odmítla pomoc. Omezil se na konstatování, že policie nefunguje. K tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal na zařazení X do seznamu bezpečných zemí původu a nelze tak tvrdit, že systém vnitřní ochrany je nefunkční.

9. Mezi důvody pro udělení mezinárodní ochrany nelze zařadit ekonomické důvody. Žalobce se nesnažil ve vlasti zaměstnání najít a nepracoval, protože to podle jeho slov nemělo cenu. Svou ekonomickou situaci řešil prací v Ruské federaci.
10. Žaloba je velmi obecná. Žalobce se podle názoru žalovaného pouze snaží rozvést již tvrzené skutečnosti, s nimiž se žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal. Stejně tak se dostatečně vypořádal i s důvody neudělení humanitárního azylu a poukázal na to, že i v žalobě žalobce zmiňuje zejména ekonomické důvody jeho žádosti.

IV. Obsah správního spisu

11. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 8. 4. 2024 žádost o mezinárodní ochranu. Dne 11. 4. 2024 poskytl žalobce údaje k podané žádosti, v nichž uvedl, že je státní příslušnosti X (dále jen „X“), je svobodný a bezdětný, není věřící, je bez politického přesvědčení, nikdy nebyl politicky aktivní a nebyl členem politické strany či hnutí. Před odchodem žil žalobce se svým otcem, dům před dvěma lety shořel a jeho otec nyní žije v náhradním bydlení. Žalobce je již tři roky v zahraničí. Na území České republiky poprvé vstoupil v roce 2016, poté se však vrátil do X, podruhé se do ČR dostal v roce 2017 asi na tři měsíce a vrátil se zpět do X, neboť mu nevyšlo pracovní povolení. Naposledy do ČR přicestoval dne 9. 1. 2020 a od té doby odsud neodešel. Dříve pobýval na pracovní povolení v Rusku cca 3-4 roky, naposledy pak v roce 2012. Toto je jeho první žádost o mezinárodní ochranu. Je zdravý a léky nebere. Jako důvod své žádosti uvedl, že mu bylo v ČR uděleno vyhoštění na tři roky. Ve vlasti má problémy s mafiány, od nichž si půjčil peníze, které nyní musí vrátet s úroky. Pomohl by mu s tím bratranec, který dříve pracoval ve státních orgánech, ale nyní tam již nepracuje a nemá, jak pomoci. Pomohl by mu, když se změní vláda, jinak má žalobce odcestovat do Ruska. Nemá již ve vlasti kde žít.
12. Téhož dne žalovaný s žalobcem provedl pohovor, v němž nad rámec výše uvedeného sdělil, že se dříve živil na stavbách, ale jeho výdělek nestačil ani na jídlo, takže se rozhodl odcestovat. Upřesnil, že problémy s mafií se týkají půjčky 2 500 EUR. Tuto částku si půjčil před třemi roky a třemi měsíci, jeho dluh spolu s úroky činí aktuálně 7 000 EUR. Peníze si půjčil z důvodu koupě dříví na topení, cestu, jídlo a pronájem bytu v ČR. Ve vlasti si nezkoušel najít jinou práci, protože plat byl okolo 200 EUR měsíčně, nemohl si pronajmout byt a musel by za prací dojíždět, což by finančně nezvládl. Před rokem přes účetní mafie posílal peníze, ale ty se ztratily. Částku 7 000 EUR musí zaplatit i s úroky za tři roky. V roce 2020, půl roku poté, co přicestoval do ČR mu každý měsíc po sms zprávách a telefonicky vyhrožovali, že ho zabijí. Tyto výhrůžky má ve starém telefonu, který se však rozbil, takže neví, jestli něco najde. Nyní mu nevyhrožují, protože si změnil telefonní číslo. Osobně mu nikdy nikdo nevyhrožoval. Má ještě fotografie, jak shořel dům, příčinou byl výbuch plynové nádrže. Žalobce má v současné době 3 000 EUR. Tyto peníze nepoužil na splacení dluhu, protože se bojí, že se opět ztratí. Mafie však nepůsobí problémy jeho otci, jemu by neublížili. Na policii se neobrátil, protože

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

mu nepomůže, policie ve vlasti nefunguje, i když jste nevinný, považují vás za vinného. U banky si peníze nepůjčil, protože jí již dlužil. Banky neposkytnou půjčku lidem, kteří nemají stálé zaměstnání a on v X nikdy nepracoval, protože to nemělo cenu. Nedovede si představit, co by se mu stalo v případě návratu. Ví, že je tam nebezpečno a radši by se přestěhoval jinam, než aby se vrátil do vlasti. Když byla jiná vláda, bratranec mu dokázal pomoc, nyní už však ne. Tou pomocí žalobce míní, že by dokázal donutit osoby, aby na něj tolik netlačily. Jeho problém by se nevyřešil, i když by se přestěhoval v rámci země. Je přesvědčen, že v případě návratu by byl zadržen hned na hranicích, a když ne tam, tak ho chytí kdekoli jinde v rámci země. Pro 7 000 EUR ho zabije kdokoliv. Dluh splatit nechce. Dohodli se s věřitelem, že bude platit úrok ve výši 10%, nikoliv 50%. Od doby, co vykonal podmíněný trest (pomáhal zlodějům kovů), neměl žádné problémy. Jeho problémy začaly až půjčkou peněz. Ve vlasti neměl problémy se státními orgány, na území ČR nemá rodinné příslušníky. V ČR od roku 2020 v důsledku Covidu pracoval pouze příležitostně. Měl v úmyslu získat si pracovní vízum na území ČR, nicméně člověku, který mu slíbil jeho zařízení za 2 000 EUR, to nevyšlo. Jeho vyhoštění na tři roky považuje za nespravedlivé, neboť tu zůstal kvůli karanténě a následným problémům s mafií. Naposledy mu bylo vyhrožováno před rokem a půl. Bezprostředně po vyhrožování o mezinárodní ochranu nepožádal, protože neměl žádné problémy na území ČR a cítil se tu bezpečně. Neměl problémy s cizineckou policií ani k němu nikdo nechodil domů. Neví, proč žádá o mezinárodní ochranu až nyní, ale nechce se do vlasti vrátit.

13. Žalovaný shromáždil tyto podklady týkající se situace v X: Informace OAMP: X – Hodnocení X jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023 a Informace OAMP – X: Situace X občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 16. 11. 2023.
14. Žalobce nevyužil svého práva na seznámení se s podklady rozhodnutí.
15. V napadeném rozhodnutí ze dne 27. 8. 2024 žalovaný podrobně rekapituloval všechna tvrzení žalobce. V rámci správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti je obava z výhrůžek ze strany soukromých osob v souvislosti s jeho dluhem a ekonomické důvody. Dospěl k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné vyvodit závěr o uskutečňování činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod. Naopak sdělil žalovanému, že nemá politické přesvědčení, nikdy nebyl politicky aktivní ani nebyl členem politické strany. Žalovaný nepřiznal azyl ani podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože žalobce nesdělil žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod taxativně vymezené důvody ve zmíněném ustanovení zákona o azylu. Sdělil pouze problémy v souvislosti s výhrůžkami ze strany soukromých osob v důsledku jeho dluhu a ekonomické problémy, jiné problémy ve vlasti nepociťoval. Žalovaný neshledal u žalobce ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, v této souvislosti se zabýval ekonomickou, rodinnou a sociální situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je mladý muž ve věku X let, uvedl, že je zdravý a s ničím se neléčí, je svobodný a bezdětný. Živil se jako stavební dělník, avšak z důvodu nízké mzdy se rozhodl odcestovat do ČR, kde si chtěl vyřídit pracovní povolení. Příležitostně tu i pracoval. Žalovaný dovedl, že žalobce je ekonomicky aktivní a soběstačný. Podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy nebyl

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

shledán důvod k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a kdy by bylo nehumánní azyl neudělit. V případě žalobce však žalovaný takové okolnosti neshledal.

16. Při posuzování doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný konstatoval, že žalovanému nehrozí v případě návratu do vlasti vážná újma formou trestu smrti nebo popravky. X se řadí mezi země, jejichž zákony neumožňují uložit trest smrti nebo popravky za žádný trestný čin. Žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil žádné okolnosti, na jejichž základě by mohlo žalobci v případě návratu hrozit nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání. Žalobce sdělil, že vycestoval z vlasti kvůli nedostatku peněz, po příjezdu do ČR mu rovněž začalo být vyhrožováno ze strany soukromých osob, od kterých si půjčil 2 500 EUR, nemá se ani kam vrátit, protože dům ve vlasti shořel. Žalovaný shrnul, že obavy z vážné újmy nejsou ničím objektivně podloženy, neboť sám žalobce uvedl, že poslední výhrůžku obdržel před více než rokem, když si změnil telefonní číslo, již ho nikdo nekontaktoval. Žalobce nevyhledal pomoc policie, ani jiných orgánů, přestože s nimi podle jeho tvrzení neměl dříve žádné problémy a nelze tedy předpokládat, že by mu pomoc neposkytly. Pokud by se po návratu do vlasti setkal s protiprávním jednáním vůči jeho osobě, nic mu objektivně nebrání ve využití systému vnitřní ochrany. Žalovaný podotkl, že X je považováno za bezpečnou zemi původu a nelze tak tvrdit, že by byl vnitřní systém ochrany v zemi nefunkční. K ekonomické situaci a finančním potížím žalobce žalovaný uvedl, že je obecně nelze podřadit pod výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, který je taxativní. Navíc žalobce si sám nezkoušel hledat jinou práci a ve vlasti ani oficiálně nepracoval, jelikož to podle něho nemělo cenu. Žalovaný z opatřených zpráv zjistil, že v X funguje několik pracovních agentur, pomocí nichž by si žalobce mohl najít zaměstnání. K žalobcově obavě z nedostatku zázemí ve vlasti, protože dům shořel, žalovaný připomněl, že nebude ponechán bezprostředně bez domova, když jeho otec žije v náhradním bydlení. Na základě opatřených podkladů žalovaný shledal, že v zemi původu žalobce neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobce i žalovaný souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání.
19. Podle ust. § 12 zákona o azylu: *Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec dle písm. a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

20. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
21. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
22. Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu: Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
23. Hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu podané žalobcem, který uvedl ve správním řízení, byly jeho obavy z výhrůžek věřitelů, od kterých si v X půjčil peníze a musí je vrátet s úroky. Jak žalovaný správně uvedl v napadeném rozhodnutí, takový důvod nemůže naplnit podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu primárně proto, že toto jednání nebylo motivováno žádným z taxativně vymezených důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. S ohledem na to je zcela nerozhodné, zda je v zemi původu dostupná ochrana proti jednání ze strany věřitele, neboť chybí jeden z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž bez takového důvodu podmínky obavy z pronásledování ve smyslu daného ustanovení nemohou být naplněny. Nebylo tudíž důvodné, aby se žalovaný v souvislosti s tímto ustanovením nad rámec uvedeného zabýval možnostmi vnitrostátní ochrany v zemi původu, bylo by to nadbytečné. Tvzení o tom, že věřitel žalobce je policistou, žalobce ve správním řízení neuvedl a žalovaný se s ním tedy nemohl vypořádat. Avšak ani kdyby toto tvrzení žalobce žalovanému uvedl, nemohlo by to nic změnit na výše uvedených závěrech, neboť jednání věřitele nebylo motivováno žádným z důvodů taxativně vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu.
24. K námitce ohledně neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zapotřebí uvést, že obecná východiska soudního přezkumu takového rozhodnutí shrnul Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: „Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele,
- Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

25. Z judikatury NSS tak vyplývá, že humanitární azyl je ze své povahy výjimečný institut, který se uděluje například osobám těžce postiženým, těžce nemocným, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně zasaženy humanitární katastrofou, a je koncipován jako dobrodíní státu, a nikoli jako právo žadatele na přiznání azylu (viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 2 9. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31).
26. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vypořádal s tím, zda byly dle jeho názoru splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, hodnotil přitom životní situaci žalobce, jak ji žalobce popsal ve správním řízení (včetně situace rodinné, sociální a ekonomické), uvedl, že žalobce je dospělý, svéprávný, praceschopný, dokáže se o sebe postarat, vydělat si na své živobytí prací, je zdravý, svobodný a bezdětný, jeho životní situaci nepovažoval za nijak mimořádnou ani za takovou, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, na základě toho nenalezl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Soud považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv, žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu.
27. K namítaným ekonomickým důvodům na straně žalobce soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, „je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá ekonomická situace stěžovatele v zemi, kde velká část obyvatel trpí chudobou, bez konkrétní perspektivy zlepšení, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde, obzvlášť když se tím zároveň vyřeší vybrocené osobní spory. Institut azylu však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. [...] Obecně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.“ (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, a ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

- Žalobcova ekonomická situace v zemi původu rozhodně není extrémním případem, který by měl navíc spojitost s jakýmkoli azylově relevantním důvodem. Nemůže tak být ani důvodem hodným zvláštního zřetele. Tato námitka je proto nedůvodná.
28. Z hlediska možného ohrožení vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu žalovaný jednak shledal, že žalobci bezprostřední nebezpečí po návratu do vlasti nehrozí, neboť jde o aktivity soukromých osob, žalobci bylo vyhrožováno až půl roku poté, co vlast opustil, pouze přes mobilní telefon (nikoli osobně) a tyto výhrůžky ustaly před více než rokem, když si žalobce změnil telefonní číslo, poté již jej nikdo nekontaktoval. Soud souhlasí se žalovaným, že za těchto okolností nelze dovodit, že by žalobci při návratu do země původu reálně hrozilo nebezpečí vážné újmy. Žalobce k tomu žádné námitky neuplatnil.
29. Dále je z hlediska posouzení azylového příběhu podstatné, že žalobce se nijak nepokusil vyhledat ochranu státních orgánů v zemi původu, což však žádným přijatelným způsobem neodůvodnil. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů, aby hrozící nebezpečí od soukromé osoby (věřitele) bylo relevantním důvodem ve smyslu zákona o azylu, musela by k němu přistoupit ještě nečinnost státních orgánů (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, a ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Tato nečinnost by pak mohla spočívat v neschopnosti či neochotě těchto orgánů poskytnout přiměřenou ochranu (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, nelze považovat vyhrožování ze strany soukromých osob za pronásledování či vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 10. 2008, č. j. 4 Azs 38/2003-36).
30. Z výše uvedené judikatury vyplývá, že je povinností žalobce primárně žádat o ochranu ve své zemi původu. Až teprve v situaci, kdy tato ochrana není poskytnuta z výše vymezených důvodů, lze zvažovat udělení mezinárodní ochrany. Soud na tomto místě upozorňuje, že relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany nemůžou být hypotetické úvahy žalobce o neschopnosti nebo neobjektivních postupech těchto orgánů (srov. přiměřeně např. usnesení NSS ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, nebo ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107). Žalobce neuvedl jediný objektivně relevantní důvod, pro nějž by se nemohl obrátit s žádostí o ochranu na policii, v takovém případě nelze konstatovat, že by systém vnitřní ochrany nebyl funkční.
31. Žalovaný se systémem vnitřní ochrany zabýval, konstatoval, že X je považováno za bezpečnou zemi původu, která je schopná poskytnout osobám vnitřní ochranu. Součástí spisu je i Informace OAMP Hodnocení X jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023, dle které je X parlamentní demokracií, civilní úřady udržují kontrolu nad bezpečnostními složkami, X je stranou lidskoprávních mezinárodních smluv a s přípravami na podání žádosti země o vstup do Evropské unie X posílilo právní stát, včetně reformy policie a kroky směřující k reformě soudnictví, legislativně jsou zakotveny prostředky proti porušování lidských práv a svobod, právo na spravedlivý proces, v zemi je činný Úřad veřejného ochránce práv, který je nezávislý na politických vlivech a působí jako monitor dodržování lidských práv, v zemi působí též řada domácích i mezinárodních skupin pro lidská práva, dle závěru X splňuje základní
- Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

demokratické principy pro hodnocení bezpečné země původu a může být nadále zařazeno na seznam bezpečných zemí původu. K tomu soud konstatuje, že jedním z kritérií pro hodnocení bezpečné země původu je skutečnost, že jeho občané stát neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu.

32. Z toho plyne, že žalobce se bez zřejmého důvodu na vnitřní orgány v zemi původu neobrátil, přičemž žalovaný dostatečným způsobem zjistil a odůvodnil, že taková ochrana žalobci je ve státě původu dostupná. Žalobce k tomu žádné konkrétní relevantní námitky neuplatnil. Nebylo tak důvodné, aby se žalovaný podrobněji zabýval systémem vnitrostátních orgánů a vzájemnými kontrolními mechanismy, pokud žalobce vnitrostátní ochrany vůbec nevyužil a nijak přesvědčivě nevysvětlil, proč by tato ochrana měla být nefunkční. Z Informace OAMP, která je součástí spisu, přitom vyplývá, že Úřad veřejného ochránce práv je v X součástí systému kontroly dodržování lidských práv. Žalovaný tak § 3 správního řádu neporušil, s existencí dostupné vnitrostátní ochrany se vypořádal dostatečně. Žalobní námitky tedy nejsou důvodné.
33. Teprve v žalobě žalobce uvedl, že jeho věřitel je povoláním policista, ve správním řízení tuto informaci neuváděl a žalovaný se s ní tudíž nemohl vypořádat. Soud v této souvislosti upozorňuje na rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, dle kterého má žadatel o mezinárodní ochranu „*primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známy a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl. (...) Neuvedl-li stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů*“. Zároveň platí, že těžiště zjišťování skutkového stavu a azylově relevantních důvodů leží právě v řízení před žalovaným správním orgánem (srov. usnesení NSS ze dne 7. 3. 2018, č. j. 8 Azs 184/2017-47, či ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 Azs 14/2017-30, rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32 či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16). Soud tedy k nově uplatněnému tvrzení nemohl přihlížet.
34. Nad rámec soud uvádí, že i kdyby však žalobce ve správním řízení uvedl, že jeho věřitel je policistou, nemohlo by to nic změnit na závěru žalovaného, dle kterého se žalobce v případě svých problémů na žádný vnitrostátní orgán neobrátil, a tedy nelze dovodit, že by ochrana ve státě původu selhala nebo byla nedostupná. Jak soud uvedl výše, žalovaný se dostatečně zabýval i tím, zda ve státě původu existují funkční mechanismy vnitrostátní ochrany.
35. Podklady opatřené žalovaným, z nichž vycházel v napadeném rozhodnutí, jsou souladné s požadavky kladenými Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71. Jsou tedy „*v maximální možné míře (1) relevantní. (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“. Dále lze odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2021, č. j. 6 Azs 327/2020-29, dle kterého: „*řešerše o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu, zpracované žalovaným, jsou v rámci azylového řízení běžně používány. V souzené Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.*

věci představoval dokument „Uzbekistán – Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi“ ze dne 22. 5. 2020 jeden z podkladů rozhodnutí žalovaného (vedle podkladu zpracovaného norským centrem Landinfo a podkladů zpracovaných Ministerstvem zahraničních věcí), z jehož obsahu vyplývá, že je „pouhou“ rešerší jiných externích zdrojů (např. ČTK, Reuters, americké a britské ministerstvo zahraničních věcí, Human Rights Watch).“ Konkrétně z použité zprávy Informace OAMP: X – Hodnocení X jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023, vyplývá, že X splňuje kritéria pro hodnocení jako bezpečné země původu, daná zpráva obsahuje podrobné hodnocení těchto kritérií podle řady zdrojů. X je podle vyhlášky č. 328/2015 Sb. zařazeno na seznam bezpečných zemí původu a je schopné garantovat právní ochranu svým občanům. Žalobce nevznesl žádné konkrétní věcné námitky, kterými by to zpochybnil.

36. Závěrem soud poukazuje též na rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, dle kterého: „*institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.*“ Dále lze uvést, že azyl je „*institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců*“ (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, usnesení NSS ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 - 26, a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023 - 28).
37. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
38. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. března 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.